

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sosednjih ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Stolni trg št. 6. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 6.

V Ljubljani, 17. marca 1892.

Letnik V.

Kaj je novega po svetu?

Deželni zbor kranjski je pričel dué 3. marca svoje delovanje s slovesno sv. mašo v stolni cerkvi. Pri prvi seji se je vrli novi deželni glavar O. Detela spominjal vzlasti prerano umrlega dr. Poklukarja ter izjavil, da hoče kot deželni glavar vsikdar zvest biti vladarju in domovini, vedno braniti čast in pravice vojvodine Kranjske ter se ravnati, kakor se je vedno ravnal po geslu: Vse za vero, dom, cesarja! — V drugi seji je bil razgovor o podpori slov. šolskih knjig za srednje šole; v tretji seji so nekateri poslanci prav omenili, da se na kmetijski šoli na Grmu premalo varčno gospodari, drugi so pa opravičevali vodstvo šole. — Tudi letos je do-olil deželni zbor podpore nekaterim občinam za zidanje ali razširjenje šolskih poslopij, in sicer dobijo: Predasljú 400 gld., Sorica 100, Kovor 400, Beteče 200, Predvor 400, Dražgoše 100, Iška vas 400, Hotedršica 300, Sv. Trojica pri Cerknici 100, Rateče 200, Zasp 400, Mošnje 300, Breznica 500, Dol 100, Šmartno v kamniškem okraju 200, Homec 100, Sv. Trojica v kamniškem okraju 200, Radence 100, Dolenja Podgora 100, Čeplje 100, Tribučje 100, Stari Breg 400 in Šmarije pod Ljubljano 400 gld. — Županstvu v Kropi se je dovolilo 100 gld. za popravo bolušnice. — Deželni zbor **štajerski** se je pričel isti dan; njegovo zasedanje vrši se tudi zanimivo. Izmed slovenskih poslancev so izvoljeni v denarni odsek dr. Lipold, v občinski: dr. Srnec, v šolski: Fr. Robič, v deželno-kulturni: dr. Radej, v železnični: Vošnjak, v petičijski: dr. Dečko. — Namesto štajerske kmetijske družbe namerava se osnovati „kulturni svet“. Bati se je, da se bode tudi ta preosnova napravila Slovincem v škodo. — Pri volitvi v deželni odbor je bil izvoljen nemški liberalce; Slovincem na Štajerskem je dve petini vseh prebivalcev v deželi in vendar so brez svojega zastopnika v deželnem odboru. Taka je nemško-liberalna pravica. Pošteni nemški konservativni poslanci so glasovali za Slovence. — V deželnem zboru **goriškem** je naznanil deželni glavar, da je

postava za deželne naklade potrjena, da vlada predloži načrt postave za varstvo ptičev ter prebere dolgo vrsto prošenj za razne podpore. Sprejme se načrt postave o razdelitvi občinskih zemljišč v Tomačevici na Krasu in dovoli se 400 gld. podpore štanjelski občini, poškodovani po toči. — V **istarskem** deželnem zboru pozdravil je deželni glavar poslance samo v italijanskem jeziku, vladni zastopnik pa je spregovoril nekaj hrvatskih besed. V odseke niso Lahi volili nobenega slovanskega poslanca. — V **koroškem** deželnem zboru Nemci niso volili slovenskega poslanca g. Einšpielerja v noben odsek; Murija pa samo v odsek, ki volitve potrjuje. Tako vežejo Nemci slovenskim poslancem roke, da bi ti ne mogli uspešno delati v korist svojih volilcev. — Na **Ogerskem** se oglašá huda lakota. Poroča se, da vzlasti v arvajskem okraju ubogi Slovaki trpé veliko pomanjkanje. Brez žita in brez kruha hranijo se s koreninami in z lubjem. Otroci umirajo vsled slabosti, odrasčene pa prijemlje vročnica. Vlada je pozvedovala o teh razmerah, a je seveda pojasnila, da ni tako hudo; tudi je naznanila voljo vkreniti vse potrebno, da podložni ne bodo trpeli lakote. Slovaki so na Ogerskem v vsakem oziru veliki reveži. Stejejo namreč blizo tri milijone duš, in vendar v ogerski zbornici nimajo vsled pritiskanja Ogrov nobenega slovaškega zastopnika. — Kakor kažejo priprave, bomo v Avstriji nepričakovano kmalu dobili nov zlat denar. Pametni možje pravijo: Prav je, da se tudi pri nas polagoma napravi zlat denar, ker ga imajo tudi sosednje države; toda pre nagliti se država ne sme, sicer bo nakupila mnogo zlata, napravila mnogo novega državnega dolga, nazadnje pa zlata ne bo, dolg pa ostane. Ljudstva bodo trpela, smejali se bodo pa judovski bogatini, češ, prav dobro kupčijo smo napravili na stroške davkoplačevalcev. — Na **Grškem** so dobili nove ministre. Kralj s poprejšnjimi ni bil zadovoljen, zato je druge postavil na krmilo Ker imajo pa odstavljene ministri večino poslancev

posestnik in trgovec v Št. Petru. — Presvetli cesar je podaril gasilnemu društvu na Dovjem 80 gld. podpore. — Kot zdravnik za Železnike je imenovan g. dr. Ivan Portik. — V Železnikih so imeli vspešno pred-pustno štirideseterno pobožnost, ki je privabila mnogo ljudstva iz vse doline v Železnike. Pohvaliti je treba dobrotljivost domačinov gg. I. Thalerja, župnika v Rojanu in Ant. Koblarja, kurata v prisilni delavnici, ki sta z lepim darom zagotovila to pobožnost tudi za prihodnje. — Na sv. Jožefa dan bo imel v Ljubljani pri oo. frančiškanih ob 9. uri zlato mašo preč. g. P. Evstahij Ozimek. Iz srca čestitamo preblagemu gospodu zlatomašniku, ter želimo, naj ga Bog milostno ohrani še mnogo let v sedanjem krepkem zdravju! — Topilničarski oskrbnik v Idriji g. Mitter je imenovan za nadoskrbnika. — Iz Nevelj se nam poroča, da je ondi močno razsajala „nova bolezen“. — Izgubil se je ondi tudi 28 letni Jan. Čevka iz Vrhpolj, znán postopač, ki je bil že večkrat pod ključem. Mislili so ga vtakniti v prisilno delavnico, a on jo je rajši popihal od doma. — V Kranju bodo dosedanjo dvorazredno deklško šolo razširili v štirirazredno. — V Radomljiškem potoku našli so 2. t. m. truplo 57 letne na umu bolne posestnice Neže Pistotnik iz Blagovice.

Iz Hrenovic, 5. marca. Sad liberalne zavednosti, ki se kaže na mnogih krajih, jel se je kazati, žal, tudi pri nas. Ne le, da se navzlic vedno rastoči bēdi med ljudstvom vrši veselica za veselico, kakor da bi drugače ne mogli porabiti denarja, ampak se vedno bolj širi tudi zaničevanje božjih in cerkvenih postav. Ob nedeljah in praznikih napravljajo se lovi ter se lovci in gonjači odvrtaajo od službe božje. Telegraf ob naši veliki cesti moral se je, se ve da, tudi v nedeljo popravljati, in tacega več. Po noči od 22. na 23. febr. peljal se je g. duhovni pomočnik v daljno vas bolnika previdet. Ko pride na državno cesto, naleti na „maškare“, ki so vriskale in smejale se, ne da bi vsaj vpričo presv. Rešnjega Telesa utihnile. Ko

v nedeljo potem duhovna pastirja ljudi vabita, naj bi popoldne prišli pred sv. Rešnje Telo molit sv. rožni venec in tako Najsvetejšemu nekoliko zadostit za to veliko nečast, prišlo je pač toliko ljudi, kakor vsako nedeljo, da je bila cerkev pol prazna, moških jako malo in tistih, ki se tako radi ponašajo z zavednostjo itd., nobeden. Pa kako tudi! Ti so imeli važnejše opravilo. Pripravljali so se za veselico, katero so v znak naprednosti svoje hoteli napraviti na pepelnično sredo. Dne 27. febr. t. l. zopet izvoljeni veliki župan H. Kavčič je pričel novo svojo dobo s tem, da je dal potrebno županijsko dovoljenje, da se katoličanu tako svet in imeniten pepelnični dan skruni z godbo in plesom, zavednejši in olikanejši gospodarji naši so se tega plesa vdeležili; da se je tudi postna zapoved prelomljevala — je umevno. — Žalostno!

Štajersko. Vodnik k sv. Krvi na Laško je tudi letos Jurij Kos. Romarji se zberó 20. maja pri sv. Jožefu v Celju zjutraj, gredó po savinjski dolini in pridejo v nedeljo v Ljubljano; 24. maja so na sv. Gori pri Gorici in v soboto pred peto nedeljo po veliki noči pridejo do sv. Krvi. Kedor misli na pot, naj se omenjeni dan pridruži romarjem. — Duhovniške spremembe: Č. gg. Jernej Fran-gež, kapelan pri sv. Jurju na Ščavnici, Ivan Sušnik, kapelan v Teharjah in Anton Aškerc, kapelan v Vitanji, izstopili so radi bolehanja za nekaj časa iz službe. — Čast. g. Dekort, kapelan pri sv. Jurju pod Tabrom, postal je ravno tam provizor; prestavljeni so pa č. gg.: Marko Stuhec iz Laporja k sv. Jurju na Ščavnici, Jožef Merc iz Rbnice v Vitanje in Matija Škorjanec iz Vojnika v Rbnico.

Koroško. Nemški „bauernbund“ na Koroškem namerava ustanovljati podružnice po slovenskih krajih. Teh nevarnih zanjč treba se je ogibati poštenim Slovincem. — V Logivsi so Slovenci tudi drugič pri občinskih volitvah zmagali s pomočjo vrlih Št. Iljčanov. V Šmihelu pri Pliberku so nastavili slovenskega občinskega tajnika; nemčurskemu

si, ter morda celo ne vé, kaj se je pripetilo doma očetu. Naposled pridem pred grad. Menil sem, da bodo v gradu razsvetljena okna, a bilo je vse tema, kakor da ni nobenega človeka v gradu. — Potrkam na vrata in še le čez dolgo časa mi odpró.

»Hitro! hitro!« klical sem.

»Kaj pa imate tako nujnega?« vpraša me sluga, ki je odprl vrata.

»Jaz moram k gospodu baronu«, odgovorim.

»Gospoda barona ni v gradu. On živi po zimi v mestu.«

»Ni ga doma? To bi bilo pač čudno!«

»Tú pride ravno gospod oskrbnik, prosim, zmenite se z njim.« reče sluga ter pojasni oskrbniku vso stvar.

»To je pač čudno«, pravi gospod oskrbnik. »V gradu ni bilo gospoda barona že tri mesece. To mora biti kaka pomota, ali pa se je kedo ponorčeval iz Vas, gospod doktor. Kedo pa Vam je sporočil?«

»Tu je pisemce.«

»Ah, pismo je pisal mladi baron, ta porednež. To je njegova pisava. Da si vender drzne kaj tacega!«

»A to je pač od sile«, pravi doktor, »da si upa tako zlorabiti celo ime svojega očeta. Pač zato zasluži, da bi jo tudi on staknil.«

»Popolno zlagano to ni«, nadaljuje oskrbnik. Bolnika imam res, seveda ne v gradu, pač pa v hlevu. Konj, katerega jezdi stari baron, obolel nam je nevarno. In temu je tudi ime: baron. Vsaj je ravno sedaj živinozdravnik pri njem. Najbrže pa da ga bomo morali končati, kajti konj z zlomljeno nogo se težko ozdravi.«

Bil sem zelo razjarjen; a vender me je zanimalo pojasnilo oskrbnikovo.

»Ali ima ta konj visoko ceno?« vprašam oskrbnika.

»To je star konj, a baron ga ima zelo rad in vem, da bi raje dal tisoč goldinarjev, nego da mu pogine ta zival. Prosim, ako drago, pojdite pogledat.«

Šel sem seveda z njim ter spoznal, da konj ni v toliki nevarnosti, kakor so pravili. Z živinozdravnikom sva mu kmalu vravnala nogo, ki pa ni bila zlomljena. Ob desetih zvečer sem se vračal z grada domov.

Nekaj streljajev od grada srečam več vaških fantov z nosilnico v rokah. Ko pridem bliže, vidim, da nesejo z

učitelju Jurkoviču odklenkalo je za vselej. — Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem napravi dne 27. aprila svoj letni občni zbor v Celovcu. — Novačenje bo v Celovcu za okolico 16., 17., 18. marca, v Velikovcu 1., 2., 4. aprila, v Pliberku 6., 7. aprila, v St. Pavlu 25., 26. aprila, v Beljaku 2., 4., 5. in 6. aprila, v Trbižu 8. in 9. aprila, v St. Mohorju 11. aprila. — V Smartnem blizu Beljaka — kakor poroča „Mir“ — umrla je neka ženska; hčerko je bilo strah, zato je šla iskat ljudi. Med tem pa se je domača mačka spravila nad mrtvo ženo in ji je odjedla nos, ušesa in ustnice. — Slovenci v Črni so napravili pustno nedeljo veselico v korist družbe sv. Cirila. — Umrlo je 18. febr. č. g. Jos. Vornig, kanonik v Gosposveti. — Misijon sta vodila od 21. do 28. febr. duhovnika Jezusove družbe gg. F. Doljak in Tomazetič v Kaplji na Dravi. — V Ziljski Bistrici so ustanovili novo „hranilno in posojilno društvo“, kakeršno je že pred več leti ondi ustanovil pokojni vrli učitelj g. F. Vigele. — V Plajbergu pri Borovljah je Fran Ogriz v svoji zmešanosti dne 4. t. m. zabodel svojo mater in svojega brata, da sta takoj umrla.

Goriško in Primorje. — Goriški bogoslovci so napravili pustne dneve lepo veselico, ki je privabila v semenišče mnogo odličnih gospodov z mesta in dežele ter se je prav lepo izvršila. — V Trstu se kaže, da bo kmalu moral mestni magistrat osnovati na svoje stroške

slovenske ljudske šole. — Dosedanje kuracije v Barčevljah, Bazovici in Kontovelju v tržaški škofiji so poročane v župnije. — Prve dni meseca marta je bila taka burja okoli Trsta, kakoršne ljudje že dolgo ne pomnijo; celo ladije neso mogle v luko. — Zaradi zadnjih volitev v državni zbor je bil obsojen Tom. Vičič iz Kanfanara na šest tednov zapora, ker se je baje uporno vedel proti mililni komisiji. Mož ta je znan kot poštenjak po vsej okolici in le neznosne razmere v Istri prisilile so ga, da se je prenaglil in pregrešil nevedoč proti drž. zakonu. — V neki občini na Goriškem so jeli ljudje vživanje olja opuščati, ker sklepajo iz lanskega koledarja družbe sv. Mohorja, da da se olju iz palm primešava človeška mast. To naznanilo ljudje krivo umevajo, ker se po naših krajih splošno ne prodaja olje iz palme. Torej naj brez skrbi belijo zlasti v postu z oljem. — V Dolini pri Trstu je nedavno umrl gostač A. S. Ljudje so sumili, da je bil zastrupljen. Odkopali so truplo ter pregledali in zdravili so našli, da je bil res zastrupljen. Najbrže da je to storila nečakinja pokojnega, ki je bila pri njem; zato so je že zaprli. — G. Jos. Meglič, kurat, Barbána, via Diguano, Istrija, priporoča se dobrotnikom za darove, s katerimi bi rad zidal cerkev sv. Jožefa in malo šolo. Sedanja cerkva stoji na meji duhovnije in se ji streha že kar ruši. Perreški škof tudi priporoča to delo v podporo blagim dobrotnikom, ker so ondotni ljudje v Istri zelo revni.

Cerkev in šola.

Slovenski katoliški shod v Ljubljani.

Odbor za prvi slovenski katoliški shod se prav marljivo shaja ter snuje vsestranske priprave za shod. V sled dosedanjih odborovih posvetovanj in poročil zaupnih mož

določili so se naslednji odseki: 1. Solstvo. 2. Socialne stvari. 3. Katoliško življenje in društveno delovanje. 4. Katoliško-narodna organizacija. 5. Tisek. 6. Odbor za vsa priprave. — Pripravljalni odbor je določil glavna

največjo pazljivostjo na nosilnici mladega človeka. Precej sem ga spoznal. Bil je mladi baron.

»Oj, gospod doktor, ravno prav, da Vas srečamo. Iskali smo Vas že na Vašem domu, a zvedeli smo, da ste v gradu.«

»Pomagajte mi, gospod doktor!« ječal je ranjenec na nosilnici.

»Kaj se Vam je pa pripetilo?« vprašam.

»Gospod baron je poskočil z ladije na breg, zadel je ob oster kamen ter si zlomil nogo.«

»Kedor drugemu jamo koplje, sam pade vanjo«, rekel sem zadovoljen, da je razposajeni mladenič precej dobil tako občutljivo kazen za svojo zlobno norčijo z menoj. A moja jeza se kmalu poleže. Videl sem, da je tukaj treba nujne zdravniške pomoči. Vrnil sem se z družbo v grad. Položili smo mladega barona na posteljo, a on je vedno obračal oči od mene. Pogledam nogo in precej spoznam, da je zlomljena.

»Sreča Vaša, gospod baron, da sem hitro pri rokah s svojimi pripravami, sicer ne vem, kaj bi bilo z Vašo nogo.«

»Za Boga, gospod doktor! Vi mi vendar ne mislite moje noge odrezati?«

»Le mirni bodite«, rečem mu z resnim glasom. »Jaz že vem, kaj imam storiti. Tak mlad, čvrst deček kakor ste Vi, mora vse prenesti.«

»Oh, gospod doktor«, izgovarjal se je mladenič, »pocakajte. Prosim, odpustite mi, jaz sem Vas zelo razžalil. Imejte usmiljenje z menoj. Oh, kaj bo rekel moj oče?«

»Le pomirite se, rečem mu, ko vidim, da sem pa dovolj kaznoval, stvar ni tako nevarna. Le nekoliko potrpljenja in v nekaterih tednih bode zopet hodili zdravi.« Radost se je pri teh besedah razžarila mlademu baronu na obrazu. Prijel me je hvaležno za roko ter dejal:

»Prosim Vas, gospod doktor, še enkrat, odpustite mi mojo lahkomišelnost.«

»Bodite brez skrbi, kaznovani ste dovolj. Jaz Vas vse odpustim.«

Od tega večera bila sva z mladim baronom najbolj prijatelja. Spremenil se je popolnoma. Postal je resen in skrben za gospodarstvo. Tudi oče je bil zadovoljen z njim, ko se je vrnil iz mesta. Od tedaj sem bil v gradu navaden gost, v vsej okolici pa iskan in sloveč zdravnik.

žela, po katerih naj se ravna delovanje posameznih odsekov. Odsek za šolstvo razpravlja vprašanje o ljudski, srednji in visoki šoli; odsek za socialne stvari obravnava kmetiško, obrtno-rokodelsko in delavsko vprašanje; odsek za katoliško življenje in društveno delovanje razpravlja podoben katoliškega gibanja in društvenega delovanja med Slovenci, pri čemer se zlasti ozira na razna katoliška dobrodelna društva; odsek za katoliško-narodno organizacijo peča se z vprašanjem, kako se more vsepešneje zagotoviti in ohraniti Slovincem katoliško vero in materino besedo; odsek za tisek razpravlja naše časnikarske razmere, najbrž da se temu odseku izroči tudi točka o vedi in umetnosti, ako se za to ne določi poseben odsek; odbor za vnanje priprave ima nalog pripravljati vsa zunanja dela gledé dvorane, števila udeležencev, vsprejema, prenočišča itd. — Pripravljalni odbor želi pravočasno dovršiti svoje delo, zato prosi gospode zaupnike po raznih slovenskih kronovinah, naj mu blagovoljno kmalu določijo zaželenih poročil, vzlasti oni, ki imajo še kake posebne nasvete gledé na stvarino ali vprašanja, posebno specijalna, ki naj bi se obravnavala na shodu. — Kakor kažejo pisma zaupnih mož in poročila slovenskih konservativnih listov, vzbudil je klic pripravljavnega odbora mej vernimi Slovenci vseh pokrajin radostno uavdušenje in vsestransko zanimanje za prvi slovenski katoliški shod. Jasno je iz teh pojavov, da Slovenci razumevajo važnost nameravanega shoda. Navedli bi pa lahko tudi dokaze iz nemško-liberalnih listov, da važnost takega shoda poznajo tudi naši nasprotniki. V tem oziru prav primerno piše v svoji zadnji številki „Slovenski Gospodar“: „Zoper slovenski katoliški shod, ki se vrši letos v poletnem času v Ljubljani, vzdiguje se vsa nemškutarija in skoraj ves liberalizem, kolikor ga premore naša država. Ravno to pa je za naše vzgledno slovensko ljudstvo netilo, uzroka do volje, da se pripravlja zanj, kar je največ mogoče. Če kje, na tem zboru pokaži se slovensko ljudstvo za katoliško!“ — Želeti je in odbor uljudno prosi, naj bi vsi slovenski časniki, katerim je v resnici mar pravi gmotni in duševni napredek slovenskega naroda, poučevali svoje čitatelje o važnosti shoda ter jih vsemali za sodelovanje. — Pripravljalni odbor je oskrbel posebno pisarno za priprave k shodu. Vzlasti želi odbor izvedeti od svojih zaupnikov izvan Kranjske, ali bi ne bil umesten za vsako kronovino poseben lokalni odbor za priprave. Gospodje zaupniki naj pri svojem odgovoru blagovolijo tudi na to vprašanje odgovoriti. — Nekateri požrtovalni gospodje poslali so že pripravljavnemu odboru denarne podpore za shod. To so storili, preden je odbor za to izdal kako prošnjo. Naj jim velja za to iskrena zahvala. — Pripravljalni odbor ima redne seje vsako nedeljo, med tednom pa so zborovanja, odločena raznim odsekom.

Misijoni.

Pater Damijan.

(Dalje.)

5. Misijonar.

Iz samostana pisal je P. Damijan starišem, da neki njegov tovariš gre v misijon in vpraša stariše, da-li bi

jim bilo neljubo, ako bi ga on spremljal. — Nenadoma pa zboli njegov brat, ki je bil že odločen za misijon. Damijan ga prosi, naj mu dovoli, da on gre namesto njega. In tako se je zgodilo. Slovo od svojih domačih vzlasti od matere ni bilo lahko. Ko ga mati skoro ni mogla izpustiti iz naročja, pokazal je na podoben Žalostne Matere božje na steni, rekoč, da je ta še veliko več pretrpela.

Na ladijo je vstopil dné 30. oktobra 1863. Vozil je po morju pet mesecev, vožnja je bila zelo viharna. Marca meseca l. 1864. prišel je P. Damijan v Honolulu, glavno mesto sandviških otokov. Tukaj je živel blizo deset let. Od tukaj je rad pisal svojim starišem. V enem pismu beremo: Zelo sem srečen, da vam včasih zamorem kaj sporočiti o sebi; pismo moje vas vselej opomni, da imate daleč tam sredi neizmerne morja sina, ki vas ljubi, duhovna, ki za vas moli, in misijonarja, ki išče izgubljenih ovac našega Odrešenika. Mnogo je težav, a vendar sem zelo srečen. — Nedavno vprašal me je škof: Koliko je stara vaša mati? — Rekel sem: „Rojeni so l. 1804.“ — „Tedaj sva enih let,“ reče škof, „prosim, kadar pišete domov, pozdravite mater tudi v mojem imenu.“ — Vesel je P. Damijan to sporočil svoji ljubljeni materi.

Na svojem popotovanju po otokih je bil P. Damijan velikrat priča strašnih prizorov, ko so gobove bolnike iztrgali iz naročja družin ter jih odvajali v ladijah na malajski otok. Havajci so namreč vedno skrivali bolezen v svojih družinah, ker so poznali žalostno stanje nesrečnih bolnikov na Molokaju ter so se težko ločili od svojih. — Pri posvečevanju neke cerkve potoži škof Maigret, da nimajo gobovi na Molokaju nobenega stalnega duhovnika. Komaj to sliši P. Damijan, precej se škofu ponudi za to delo. Škof sprejme ponudbo in P. Damijan se kmalu preseli med gobove, poda se zdrav v strašno bolezen, v gotovo smrt. — Prelepo je pismo, katero je pisal ob tej priliki svojemu bratu:

Previdnost božja odločila je mene nevrednega biti v pomoč nesrečnim gobovim bolnikom na otoku Molokaju. Ti gobovi so potrebovali duhovnika. Ni pa lahko tje ga poslati. Gobovi so namreč ločeni od celega sveta, ne smejo z nikomur občevati in tudi duhovnika bi to zadelo. Škof torej ni hotel siliti nobenega, zato sem se jaz ponudil. Mislim sem si namreč: Ti si že takrat ležal pod mrtvaškim plaščem, ko si storil slovesno redovno oblubo in zaradi tega se ti ni bati druge smrti. Dné 20. maja sem došel na Molokaj in z menoj kakih 50 bolnikov.

Podobe iz življenja.

10. Mati usmiljena.

Spisal Fr. L—r.

Bilo je pred 59. leti. Po soparnem poletnem dnevu nastal je prijazen večer.

Iz vaškega zvonika v Budeticih na Češkem odbila je ura ravnokar deset. Ponočni vaški čuvaj odtrobi po svoji stari navadi kratko in zahvalno pesem in s hripavim glasom še sam naznani, koliko da je ura. Kmalu potem izgine v temni noči s sulico in svetilnico v rokah. Zopet mirno — tiho — le tu in tam zafrfra kaka ponočna ptica

iskaje svoj plen. Vse spi in počiva od trudapolnega dela. Povsod je že po hišah tema — le v bajti pri Haisu še svetilnica na mizi stoječa brli in slabo osvetljuje nizko revno sobo.

Pri hrastovi mizi sedi gospodar, mlad mož krepke postave, in otožno gleda na majhnega, tri leta starega bolnega otroka, katerega mlada bolehnata mati vsa objokana nalahkoma ziblje.

„Slišiš, Janez, pojdi spat, glej, deset je že, saj bom jaz pri otroku čula — ti si preveč truden!“ nagovarja žena moža, kateri pa nobenega veselja ne kaže, da bi slušal njene besede.

„Nisem zaspan, — reče mož — če si ti trudna, pusti mene pri otroku, bodem ga že varoval.“

V tem se otrok zbudi, glasno zastoka, rokce proti materi vzpenja in milo zajoka: mama — mama!

Mlada mati se hitro vsa preplašena k ljubljenu otroku pripogne ter ga tolaži: „Jožek, saj sem pri tebi, ali me več ne poznaš, glej tudi ata so tukaj, le spi dete moje.“

Pa otroka ne potolaži materina beseda, od hudih bolečin se zvija in glasno ihti, trenutek obmolkne, pa toliko bolj bridko vnovič zaplaka. Slednjič se vendar nekoliko pomiri, glavico v maternem naročju skrrije, bolj mirno soplje — zaspi.

Globoki vzdihljaj se izvije materi iz prs in njene usta bolestno zašepčejo: „Ubogi Jožek!“ — dete k sebi pritisne, kakor bi se bala, da bi jej najljubšega na svetu ne odvzela neusmiljena smrt.

Kako neizmerna je materina ljubezen! S kakšno skrbjo varuje svoje bolno dete! Nobeden si ne upa besedice izpregovoriti, da bi majhen bolnik ne bil vzbujen. Le stara ura na steni s svojim enakomernim tik tak, tik tak, moti neprijetno tihoto.

Mine četrte ure in otrok se zopet zbudi — zopet kliče mater na pomoč. Krčevito se oklepa vratu matere, kateri obilne solze lijó po bledem od bolehnosti in čuvanja vpalem obrazu; ne vé kaj početi, ne vé kje za bolnega otroka zdravil iskati.

Pa glej, naenkrat se zjasni njen obraz, z nekim tolažilnim zaupanjem pogleda na steno, kjer podoba Matere Božje visi, hiti proti njej — tudi mož se jej pridruži, oba poklekmeta in glasno molita:

„O Marija, mati usmiljena, sprejmi tega otroka v svoje varstvo — tebi ga hočeva darovati, tebi v čast požbožno vzgojevati, oh, ne zapusti nas revnih sirot, pusti nam našo tolažbo, najino veselje.“

Onemogla mati položi otroka nazaj v zibeljko in v Božjo voljo vdana opazuje njegov obrazek. Zdi se, da otrok spi — tako mirno počiva.

Pa naenkrat obledi, z ročicami sem ter tje maha, vpije — stoka, kakor bi se s smrtjo boril.

„O Marija pomagaj — Jožek umira!“ zavpije prestrašena mati.

Pa otrok ni umiral, prestal je srečno zadnji boj s smrtjo, zaspal je — ni umrl.

* * *

Tri tedne pozneje je že Jožek skakal od matere k ateju, je že po svoji navadi jahal svojega konjiča.

Rastel je pod varstvom Marije, matere usmiljene, poslali so ga v mestne latinske šole, katere je prav dobro završil. Vstopil je v bogoslovje in dné 2. novembra 1851 je bil posvečen in sedaj je ta nekdanji hudo bolan otrok — Mariji Devici, Materi usmiljeni v varstvo izročén — škof že 16 let v Kralové Hradci na Češkem. (Dr. Josip Janez Ev. Hais.)

11. O d e r u h.

V Potsdamu na Nemškem imeli so bogatega a silno oderuškega človeka. Temu oderuhu je bil neki kmet v okolici dolžan svoto denarja. Oderuh ga je dal zarubiti. Toda rubilec najde pri kmetu jedino kravico, katere mu po postavi niso smeli zarubiti, ker je bila kmetu potrebna, da se preživi. Med tednom pa sreča oderuh tega kmeta na sejmu. Nenavadno je bil s kmetom prijazen; celo miluje ga zaradi njegove revščine. Dalje pelje ga celo na bližnji trg ter mu kupi kozo, češ, da bi imel več mleka za družino. Kmet je ves vesel in ne vé, kako bi se bogatinu zahvalil za njegovo usmiljenje. Kmet hiti vesel s kozo domov in kmalu vé cela vas, da mu je kozo kupil znani oderuh. — Jeden sosedov se pa precej prebrisan kmalu domisli, kaj s tem oderuh namerava; zato stopi k sosedu ter mu reče: „Prijatelj, hitro zakolji kozo. Jaz sem prepričan, da ti oderuh še danes pošlje rubežen v hišo, in ako dobi pri tebi kozo živo, takoj ti zarubijo kravo, ker ti ta potem ni več neobhodno potrebna.“ Kmetič posluša pameten svét ter zakolje kozo. — Res pridejo že drugo jutro rubileci k kmetu poslani od oderuha, češ sedaj, ko ima tudi kozo v hlevu, mu morejo kravo zarubiti, Kmetič pa se je smejal ter pokazal rubilecem kožo zaklane kozice. — Tako oderuh ni dobil kravice, pač pa — dolg nos, katerega pa je vsled svoje res zlodjeve zvišnjosti prav pošteno zaslužil in katerega mu tudi mi prav iz srca privoščimo! — Gospodarji, bodite varčni in ne hodite oderuhom na limanice!

Razne novice.

(Deželni zbor kranjski.) Slovenski poslanci v deželnem zboru kranjskem so imeli do sedaj skupno narodno zvezo. Letos te zveze ni več. Zeleti je torej, da pošteni katoliško-narodni poslanci napravijo novo zvezo, v kateri bodo mogli vspešno delovati za katoliško, slovensko ljudstvo!

(Duhovne vesti iz celovške škofije.) Vmeščen je bil v nedeljo, dné 13. t. m., vis. čast. g. Anton Gabron, doslej velezaslužni provizor v Štebnu v Podjunski dolini na župnijo Skočidol. Čestitamo! — Vis. č. g. dr. Jan. Ambel, župnik v Št. Jakobu v Lesni dolini, gré za kateheta mr

ščanskih šol v Sarajevu. Župnijo Št. Jakob bode oskrboval č. g. Jan. Pajdar, provizor v Kornatu. — Č. g. Vojteh Krejčič, provizor v Škočidolu, gré za kapelana v Sent-jakob v Rožu, in čast. g. Vaclav Vaco vsky, defleijent v Šmihelu, kot provizor v Šteben v Podjurski dolini. — V mašnika posvečen bode dné 4. aprila t. l. č. br. Ciril Gorčan iz kapucinskega reda. Novo mašo póje na veliko-nočni ponedeljek, dné 18. aprila, v svoji rojstveni vasi v Žčah na Sp. Štajerskem.

(V. redni shod konservativnega obrtnega društva v Ljubljani) vršil se je dné 6. t. m. v katoliškem rokodelskem domu. Prva točka dnevnemu redu je bilo vabilo trgovskega ministerstva, naj se razna obrtna društva udeležé ustanovitve zgodovinskega muzeja za avstrijske izdelke na Dunaju. Po obširnem in živahnem razgovoru, katerega so se udeležili gg. Bogali, Babek, Šturm, dr. Janežič, konservativno obrtno društvo o tem ne stori nobenega sklepa; svobodno je udom, kateri se hoče, da se udeleži imenovanega muzejnega delovanja, izrekla pa se je želja, naj slovenski obrtniki na prihodnji deželni razstavi v Ljubljano razstavijo ogleda vredne svoje izdelke. — Pri drugi točki je bil razgovor o kovaški obrti in o ljubljanski učilnici v podkovstvu. Društveni predsednik g. Bogali omenja mnogih pritožb ljubljanskih kovačev, da jim učitelj podkovske šole kmetijske družbe dela veliko konkurenco, ker on poleg svojega posla, konje kovati, izvršuje tudi druge kovaške posle. S takim tekmečem, ki ima dobro plačilo za svojo službo in kateremu učenci brezplačno izvršujejo dela, seveda z davki obloženi kovaški mojstri, ki morajo svoje pomočnike zato drago plačevati, ne morejo tekrovati. Zato so že pred dvema letoma izročili tukajšnji kovači c. kr. kmetijski družbi prošnjo, naj blagovoljno odpravi ta nedostatek. Prepričani smo, da je vodstvo kmetijske družbe dalo tudi potrebna naročila, ki pa se ne spolnujejo. Zato je shod soglasno sklenil vnovič jednako prošnjo vložiti na c. kr. kmetijsko družbo, ki naj gleda, da se pod njenim pokroviteljstvom ne bo škoda godila ljubljanskim kovačem. — Pri 3. točki: Posamezni nasveti oglasi se dr. J. Janežič; omenja raznih prošenj in pritožb, ki se redno čujejo na shodih konservativnega obrtnega društva. Take prošnje se sklepajo in odpošiljajo, a so večinoma brez vspeha, ker mnogi načelniki zastopov, kamor se pošiljajo take prošnje, nimajo ne razuma ne srca za potrebe obrtno-rokodelskih stanov. Treba je torej, da se obrtniki vedno tesneje družijo, da tudi pri raznih volitvah v postavne zastope složno volijo ter svoje obrtno-rokodelske zastopnike pošljejo v razne zbornice. — Nasvet, da naj bi že sedaj obrtno društvo naročilo si bralno sobo in razne strokovne časnike se za sedaj odkloni, ker bi blagajnica ne zmagovala velikih stroškov vzlasti z oziroma na to, da mora pred vsem podpirati svoje revne ude.

(Tri stopinje pri poduku krščanskega nauka.) Pokojni škof Ketteler piše: „Tempelj v Jeruzalemu je imel tri oddelke: preddvor, sveto in najsvetejše. Tudi pot, katere naj otroke vodi k Bogu, ima tri glavne stopinje. Prva stopinja: Krščanski nauk na pamet se učiti je prav, a to je le preddvor svetišča. Druga stopinja: Umeti resnice, katere je Bog razodel, je mnogo imenitnejše; toda tudi s

tem duša še ni pri Bogu; to je sveto, ki vodi v najsvetejše. Tretja stopinja: Vnemati ljubezen do Boga, to je najsvetejše, kjer Bog sam prebiva in pričakuje otrok, da jih k njemu pripeljemo. Podučujmo pač vsi otroke tako, da jih pripeljemo v najsvetejše, k Bogu.“

(Umrli se:) Dne 8. marca v Novem Mestu zlatomašnik in kanonik č. g. Andrej Skravec. — V Pazinu g. župnik Šimen Matejčič, občinski in mestni zastopnik. — Dne 5. marcija v Ljubljani g. dr. Fr. Fuks, znani primarij-zdravnik v ljubljanski bolnici. — Dne 26. februarija v Ilirski Bistrici vpok. sodniški kancelist g. Aleš Galjot, v 80. letu. Rojen v cerkljanski fari na Gorenjskem bil je vedno vesel in vseskozi mož-poštenjak. — Dne 1. marca v Babnem polji učiteljeva soproga g. M. Šuler, roj. Treven. — 4. t. m. gospa Jos. Dereani, soproga znanega trgovca g. Jak. Dereanija v Žužemberku. — V Kamniku nenadoma dne 7. marca g. J. Steska, davkarski višji nadzornik. — Dne 9. marca v Ljubljani vpok. župnik pri nemški cerkvi v Ljubljani č. g. Jan. Toman; bil je ob svojem času nemški pridigar v Trstu. — 9. t. m. v Metliki 24letna gospa Amalija Stajer roj. Hribar, soproga ondotnega g. notarja. — 6. t. m. č. g. o. Angelik Neubauer, kapucin v 71. letu. — 9. t. m. znani cerkveni slikar g. Jurij Tavčar v Idriji. — 10. t. m. v Kamniku meščan in pekovski mojster g. Jan. Karolnik. — 11. t. m. v Kropi spoštovana Helena Ažman, mati dveh gg. župnikov, gornjskega in fužinskega. — 11. t. m. gospa Ana Druškovič na Dunajski cesti v Ljubljani. Pokojniki priporočajo se v molitev. Naj v miru počivajo!

(Iz Dubice) v Bosni se nam piše: Naš premil. biskup banjaluški, Marjan Marković, govori v pastirskem listu o praznovanju nedelj in praznikov, graja one, ki brez potrebe delajo ob nedeljah in praznikih, ter hvali nekdanje kristijane, ki so pod turško vlado trpeli mnogo preganjanj, imeli božjo službo pod milim nebom ali skriti v pečinah, ter muogo ur daleč čez hribe hodili k sv. opravilom. Višji pastir nadalje pravi, da je bilo ob prihodu Turkov v Bosno in Hercegovino nad 300 katoliških cerkvâ in 30 samo, stanov, katere pa so Turki požgali; le trije samostani so ostali. — Deželna vlada priporoča kmetovalcem, da bi sejali sladkorno peso, kakor tobak. Vlada jim preskrbi sempridelek pa odkupi po primerni ceni. Doslej se je oglasilo le malo kmetovalcev, ker ne znajo tega sadeža pridelovati. — Tu je še vedno živinska zaprtija; kmetovalci imajo mnogo škode, ker ne morejo obdelati svojega polja, čeravno je bila lepa in ugodna zima. — Ljudje so grozno leni, posebno Turki, ki najrajši sedé po kavarnah in pušijo tobak. — Zadnji čas se k nam silijo Prusi, pa ljudje jih ne marajo in jim nočejo prodati zemlje.

(Sv. Gregorija dan), ki med nami velja kot prvi pomladanski dan, obnesel se je letos prav slabo. Snega leži še na debelo, in vedno ga nam še pošiljajo z gornjega nadstropja, kakor bi cunje trgali. Gotovo so morali tudi ptiči opustiti svoje gostije navadne na Gregorijev dan; sicer bi se bili morali, kakor pravi narodna prislovica, s sankami voziti in za pečjo slavnost obhajati. — Dal Bog, da kmalu skopni sneg, sicer bo slabo za ozimino.

(Iz Mavčic) 10. dan marca. Danes se je vršila tukaj volitev župana in občinskih svetovalcev. Za župana je izvoljen enoglasno v obče priljubljeni prejšnji župan Matevž Zevnik iz Praš, ki nam je že 17 let v splošno zadovoljnost županoval. Občinski svetovalci so: Frančišek Jerala, Jožet Zevnik in Mihael Bohinc, vsi iz Mavčič. Ker že nekaj sporočam, dodam še to, da je umrla tukaj 6. dan t. m. blaga deklica Minka Jamnik za davico v 16. letu svoje starosti. Bila je ranjca že 3 leta, kakor pravijo, prva pevka. Petje je bilo njeno veselje. Zadnjikrat je pela še 1. dan marca v čast sv. Jožefu, ker se je pričel njemu posvečen mesec. In šestega je že v nebesih prepevala. Da je bila ranjca res priljubljena, kazal je njen pogreb v torek 8. dan t. m. Cerkev je bila polna, kakor v nedeljo, in na pokopališču razlegal se je jok, da so se celo možaki solzili. Naj v miru počiva. — Snega pa imamo, da bi ga bilo dosti še za eno zimo in to danes, ko je po stari navadi prvi spomladanski dan. Ljudje že premišljajo, kaj bo, ker še ne kaže, da bi bilo kmalu boljše.

(Prememba posesti.) Dne 12. t. m. je pri eksekutivni dražbi g. Jos. Vodnik kupil Plautzovo hišo v Spodnji Šiški za 22.000 glđ.

(V Litiji) je umrl minoli četrtek popoldne gosp. Lovro Tura, posestnik in načelnik gasilnega društva, svak g. L. Svetca. N. v m. p.!

(Politični obhod pri Vodmatu) pod Ljubljano za delno progo dolenskih železnic, odkoder se ti ločita z južne železnice pri Ljubljani do 3:2 kilom. pri Vodmatu, in obhod spremenjene črte od 5:3 kilom. do 6:8 kilom. v katastralni občini Karlovske predmestje napovedan je na dan 28. t. m., in se bodo zajedno obravnavale dotične razlastitve in določevalne ognjevarne naprave.

(Pred porotnim sodiščem) v Ljubljani je bil dne 2. t. m. obsojen na šest let težke ječe cigan Valentin Huber zaradi tatvin in vlačugarstva. — Dne 3. t. m. Alojzij Cebašek zaradi uboja na šest let težke ječe, in 19 letni Fr. Dežman iz Ribnega zaradi težke telesne poškodbe na štirinajst mesecev. Zraven tega mora Dežman plačati poškodovanemu Janši 500 glđ. odškodnine.

(Burja.) Iz Ajdovščine se nam piše: Na pepelnico je nastala pri nas naenkrat ostra zima. Tri dni zapored je pihala tako huda burja in vitila snežene kosmiče po zraku, da si nisi upal iz podstrehe. Vojaška naborna komisija bi se bila rada vrnila v Gorico, a prisiljena je bila poldrugi dan čakati, da burja pojenja in se zameti prekidajo. Tvorniški delavci iz okolice so prenočevali po ajdovskih in šturskih gostilnah, ker se nobeden ni upal domov. Tudi hrane za opoludne in zvečer niso mogli ljudje iz raztresenih vasij donášati, imeli so skupno menažo — kakor vojaki — kar po 80 skupaj v raznih gostilnah. Od Gorice do Ajdovščine je le z veliko težavo dospel poštni voz, seveda je določeno mu uro vselej zamudil, a od Ajdovščine do Vipave in Postojne so morali prenašati pisma. Danes 5. t. m. je bolje, burja sicer še žvižga, a ne več tako močno.

(Tatinska družba.) S Studenca pri Krškem se nam piše z dne 7. marca: Mladega šele 11 let starega tatu je zasačil danes zjutraj cerkvenik studeniške podružnice v Ro-

višjih, ko je nesel 65 kr. iz stare cerkvene pušice, katero je odprl s silo. Na plen je čakal dalje časa in eno uro pred sv. mašo je s povzdignenimi rokami klečal v cerkvi. Včeraj je s tatinsko družbo, v kateri so njegov stric, teta in botra, skoro celi dan čakal pri cerkvi na Studencu ugodnega časa, da bi se polotili cerkvenih milodarov, pa ni bilo mogoče, ker je bilo vedno več ali manj ljudi v cerkvi, danes je pa to tatvino brez pomoči izvršil. Tako je sam povedal. Rekel je tudi, da je stal na straži, ko so ti nje govori sorodniki oropali cerkvena nabiralnika v Leskovcu iz v Krškem. Doma so ti ljudje iz leskovške župnije, a grovoré tako, kadar bi bili nekje od Kamnika. Imajo pri sebi ponarejen list, s katerim prosijo milodarov, češ, da so pogorelci. Deček je bil že enkrat pri tatvini zasačen, ko je ukradel 15 glđ. svojemu gospodarju. Pové pa, kakor se kaže, vse odkrito. O teh ljudeh je naznanil, da krađeje po hišah obleko, denar in kar dobé. Upati je, da bodo s ptički kmalu vsi v kletki, a vendar rečemo: Pozor!

(Nagla smrt.) S Krke na Dolenskem se nam poroča, da so dne 6. t. m. popoldne našli hišarja Antona Zajca z Vidma poleg Krke mrtvega v krvi na tleh. Govori se, da je prejšnji dan kupil dve steklenici ruma in se opil. Nesrečna strast pijančevanja!

(Maagerjevo dorševo salo iz kitovih jeter.) kakor kaže naznanilo v našem listu, je priporočila vredno bolehnim ljudem. Treba pa je paziti pri nakupu, da se dobi pravo salo in ne ponarejeno. Na steklenici mora biti vžgano ime „Maager“.

(Astronomična svetovna ura.) Dunajski „Vaterland“ je prinesel v svoji 57. št. zanimivo poročilo o astronomični uri, katero je sestavil Avg. Noll iz Črnega Lesa (Schwarzwald) ter jo razstavil v pritličju hiše Habsburgergasse št. 1 na Dunaju. Delal je to uro pet let ter zahteva za njo 80.000 glđ. Visoka je 3 $\frac{1}{2}$ metra, široka 3 metre in 1 meter globoka, in je napravljena iz orehovega lesa v slogu „renaissance.“ Kaže sekunde, minute, četrtinke, ure, dneve in tedne, mesece in leta, ozira se na prestopne dneve in posamezne praznike, do zadnje minute l. 9999. Globus natančno kaže vrtenje zemlje in glavno kazalo normalni čas kraja, kjer stoji ura; na drugih 16 kazalnih je vedno videti, koliko je na času v 16 raznih mestih na svetu. Sekunde kaže kazalec na posebnem kazalu. Ko preteče minuta, udari angelj na zvonček, istotako naznanja drug angelj četrtinke na dveh zvončkih. Uro pa tolče smrt, ki je narejena po Holbeinovem vzoru kot kostnjak s koso. Četrtinke biti pa smrti brani poleg stoječi angelj miru, ki vselej palmo v desni roki dvigne. Ko bije prvo četrtinka, prikaže se dete v molitev; ob pol ure nastopi potujoč mladenič in pri tretji četrtinki vidi opazovalec krepkega moža. Ko preteče cela ura, prikaže se upognjen starček — in njemu bije smrt uro. Vselej, ko ura bije, prikaže se dvanajst apostolov, ki gredo mimo Kristusa. Obrnejo se proti mojstru in se priklonijo v tem, ko ta povzdigne blagoslovljaje roko. Le Judež, ki se niti ne ozre proti svojemu učitelju, niti se ne prikloni, ne dobi blagoslova. Ko se bliža zjutraj in zvečer 6. ura, molitveni čas, odpre se dvoje vrat. Moleči menihi pridejo pri jednih vratih iz svoje smote in gredo skozi druga v razsvetljeno cerkev. Zgoraj

kliče cerkovnik z zvonjenjem k molitvi in godba igra koral. Ko se pa približa noč, nastopi noč in čuvaj svojo službo. Med 10. in 2. uro povzdigne vselej, ko preteče cela ura, svoj rog in glasno in razločno tolikrat zatrobi, kolikor je ura. Ob treh stopi na njegovo mesto petelin. Dvigne svoje peroti in glasno zapoje „kikeriki.“ Isto tako vedno s petjem veselo pozdravlja vzhajajoče sonce. Na sveti večer se prikaže o polnoči lepa božična podoba, ki zopet izgine 31. decembra. Črnat trobec pozdravlja novo leto z veselimi trobenjem, petelin s petjem. Kaže se tudi začetak štirih letnih časov, navidezni solnčni tek in lunino stanje. Razven tega uravnava ura tudi neko pripravo, ki kaže vsak dan točno o polnoči, kateri dan je v mesecu in kateri v tednu, ime meseca z dotičnim nebeškim znamenjem se pokaže tudi vedno o pravem času, naj ima mesec 28 ali 30 ali 31 dni, naj je leto navadno ali prestopno. Leto se tudi vselej samo pokaže na štirih ploščicah. Vse to uravnava glavno urino kolesje in kalendarij, katerega je sestavljal sam iznašel. Z neko mehanično pripravo more vsa opravila svoje umetne ure v pol ure razkazati.

(Posebne limanice.) V neki bolnici v Parizu — od koder so sevede izgnali usmiljenke ter jih namestili s svetnimi služabnicami — je že dalje časa zmanjkovalo vina namenjenega bolnikom. Zdravniki bi bili radi zvedeli, kedo da krade vino. Modri možje se izmislijo posebne limanice za te zvite ptičke. Natočijo kakor po navadi vina za bolnike, a primešajo vinu neko tekočino, vsled katere se človeku, ako jo pije, takoj vzdigne. Ko je bilo vino med bolnike razdeljeno, ga je zopet zmanjkalo za nekatere. A dva postrežnika sta jela z vso silo bljuvati in zdravniki so precej spoznali, kedo da krade bolnikom vino. — Brezvestna služabnika so vtaknili v ječo za šest mesecev.

(Iz življenja mladega kralja Alfonza XIII.) Španska kraljica-vdova ima 5 letnega kraljeviča, ki je posebno živahen ter ga ni lahko miriti. Pobožna mati-vladarica ga večkrat jemlje seboj v cerkev. Dolgo časa mu ni mogla dopovedati, da mora v cerkvi molčati vsakdo, tudi kralj. Naposled se mladi kralj temu vendar le privadi ter molči v cerkvi. Neki dan pa ga vzame kraljica v cerkev tudi k pridigi. Ko prične duhovnik v cerkvi glasno govoriti, začudi se mladi kralj ter je nejevoljen, kako da si upa kedo v cerkvi spregovoriti. Zato naenkrat kralj-otrok položi kazalec čez usta ter zašepeta obrnen proti pridigarju: Pst! Pst! — Kraljica mati in nje pridivniki so se komaj zdržali smeha, ko je mladi kralj svojo nejevoljo izrazil nad cerkvenim govornikom, ki si upa govoriti celo v cerkvi!!

(Koliko veljajo šole in koliko armade?) To razmerje je v posameznih državah tako-le razdeljeno: v Švici plača vsak Švicar na leto 5-8 frankov za vojsko, 5 fr. za šolo; v Avstriji 8 fr., in 1-96 fr.; v Belgiji 8-10 fr., in 2-75 fr.; na Ruskem 12-25 fr., in 0-16 fr.; na Pruskem 14-15 fr., in 2-9 fr.; na Angleškem 22-25 fr., in 3-75 fr.; na Francoskem 25-85 fr., in 1-85 frankov. — Koliko bi se lahko storilo za izobraževanje narodov, ako bi militarizem s tako silo ne tlačil in dačil evropskih držav.

(Koliko imajo razne države dolga?) Največ davkov morajo ljudstva plačevati za velikanske državne dolgove.

Kako silni da so ti državni dolgovi, kaže naslednji račun. Da bi države svoje dolgove plačale, moral bi vsak državljan (možje, ženske in otroci) plačati v Švici 9 gld., v Norvegiji 14 gld., na Nemškem 17 gld., na Švedskem 33 gld., na Ruskem 52 gld., v Srbiji 67 gld., v Italiji 120 gld., na Grškem 125 gld., v Avstriji 160 gld., v Španiji 175 gl., v Belgiji 190 gld., na Angleškem 225 gld., na Portugal-skem 280 gld. in na Francoskem 350 gld. — Teh velikanskih denarjev seveda ljudje ne morejo plačati, pač pa morajo plačevati bogatinom vsako leto obresti za ta denar. — Od tod tako silni davki.

(Koliko časa presteji človek brez spanja?) V Ameriki so poskusili, koliko časa človek presteji brez spanja. Šest zdravih mož je poskusilo. Neki ponedeljek so začeli poskušnjo. Štirje so opešali v četrtek, peti je zdržal do nedelje; šesti je prestal celih sedem dni; toda tako se je utrudil, da je zaspal v tistem času, ko so ga radovednim ljudem pokazali, da čuje sedem dni. Izgubil pa je od svoje teže osem funtov, dasi je imel jedi in pijače, kar je hotel. — Ponočnjaki čujte, koliko je spanje vredno!

(Drag „špas“.) Trije hlapci v službi v Andrieu pri Graeu so imeli posebno piko na tovariša Jerneja Lipnika. Neki večer so se zmenili, da mu hočejo nekaj narediti. Počakajo ga na potu, ko se je vračal domov, zgrabijo ga in mu trdo zvežejo roki na hrbtu, tako da jih ni mogel ganiti. Nato mu ukažejo, da mora takoj pobrati kopita ter da se ne sme nikoli več prikazati v tem kraju. Lipnik je šel kake pol ure, trpel je velike bolečine, tedaj pa je srečal nekega človeka, ki se ga je usmilil ter mu odvezal roki. Oni hlapci pa so se v pest smejali in bahali, da so sedaj Lipnika ozdravili za vselej — Toda gosposka je zvedela za ta „špas“, poklicala je omenjene hlapce pred sodišče in dobili so eden pet, dva pa po štiri mesece zapore, kjer bodo premišljevali, da se nikomur ne sme omejevaty osebna prostost.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 7. aprila zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj	12. marca:	66,	69,	45,	43,	21.
Graec	12. marca:	77,	63,	35,	32,	69.
Line	5. marca:	34,	3,	28,	72,	75.
Trst	5. marca:	66,	72,	9,	53,	68.

Listnica urednikova:

Gospode dopisnike prosimo, da pri svojih dopisih vselej podpišejo svoje ime, ker vrednik mora vsaj po imenu poznati dopisnika. Dopisi brez podpisa morajo torej v koš. Ob enem prosimo gg. dopisnike, da nam pošiljajo svoja poročila vsaj do nedelje pred onim četrtkom, ko izide „Domoljub“. Ker je namreč natisa veliko, mora biti list dotiskan že poprej, da se potem odpošlje ob pravem času. Opomnimo tudi gg. dopisnike, naj nam pošiljajo prav kratke dopise, ker smo zaradi prostora vedno v zadregi.

G. J. G. v P.: Pri najboljši volji nimamo časa pečati se z omenjenim pozvedovanjem. Ako se torej inserat sprejme, blagovolite podpisati svoje ime.

Gosp. F. N. v I. B. Obžalujemo, da je dopis prepozno došel; o tej stvari smo že poročali v zadnji številki.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. marca.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	8	70	Špeh povejen, kgr.	—	62
Rož,	6	80	Surovo maslo,	—	68
Ječmen,	4	40	Jyjee, jedno	—	2,5
Ovas,	3	9	Mleko, liter	—	62
Ajda,	6	46	Goveje meso, kgr.	—	58
Proso,	5	15	Pelečje	—	48
Koruza,	2	10	Svinjsko	—	42
Krompir,	2	50	Koštrunovo	—	60
Leča,	12	—	Pisaneč	—	27
Grah,	11	—	Golob	—	87
Fižol,	9	—	Seno, 100 kgr.	—	14
Maslo, kgr.	—	85	Slama,	—	7
Mast,	—	64	Drva trda, 4 mtr	—	5
Špeh svež,	—	50	" mehka,	—	—

(Iz Wörishofena.)

Č. g. župnik Kneipp piše »Vaterlandu«, da ga jako veseli, ko vidi, kako se tudi v Avstriji razširja uživanje sladne kave, katero izdeluje pod njegovim vodstvom tvrdka KATHREINER-jevih naslednikov v Monakovem in Stadlau-Wien. Zeleti je, da bi se ta fabrikat vedno bolj razširjal med prebivalstvom.

Dober med
za pitanje prodaja po
55 kr. kilo J. P. Žagar
v Stari Loki hiš. št. 5
pošta Škofja Loka.

Kalan:

POVESTI,

slov. ljudstvu v pouk in zabavo.

Drugi zvezek

izšel je pred kratkem in se dobiva v »Katol. Bukvarni« in Ti karni komad po 20, po pošti 23 kr. Preroga tiskarja je še nekaj izdovod v zalogi.

Primerno darilce.

Tinktura za želodec,
katero prireja **GABRIEL PICCOLI,**
lekarnar pri an-
gelu" v Ljubljani,
Dunajska
cesta, je mehko,
lahno učinkovito,
delovno prebav-
nih organov
urejajoče
sredstvo.
Krepča

**želodec, ter po-
spevuje telesno odprto.** — Razno-
silna jo izdelovatelji v zabojčkih po 12 in
več steklenic. Zabojček z 12 stekl. velja
gld. 1-36, z 55 steklenic, 5 Kf. teže, velja
gld. 5-26. Poštnino plača naročnik.
1 steklenica velja 10 kr.
(1309) S

Pri zlatem drž.
jabolku.

J. PSERHOFER

Pri zlatem drž.
jabolku.

lekarnar na Dunaju, I, Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice poprej **universalne kroglice** imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v kateri ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Teh kroglic velja 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri ne-frankovanej pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljati 1 zavoj kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoj se ne odpošlje. — Prosi se, da se zahtevajo izrešno (10-10)

J. Pserhoferja kri čistilne kroglice

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu navodilu za rabo stoječi imenski pečat
J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Trpotčev sok, proti katarni, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 stekl. 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gl. 20 kr.

Prašek proti potanju nog. Škatljica 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), proti sprijenemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbē.

Pošiljatve po pošti izvrše se hitro proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja nego pri pošiljativah s povzetjem.

Angleški čudezni balzam 1 stekl. 50 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatlj. 35 kr., s frankovano pošiljati 60 kr.

Tannochinin - pomada, J. Pserhoferja, najboljše sredstvo za pospeševanje rasti las. 1 škl. 2 gld.

Univerzalni obliž, prof. Steudela, sredstvo proti ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha. Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja. 1 pak. 1 gld.

Advokat dr. M. HUDNIK

usoja si naznaniti, da je svojo

41 1

advokatsko pisarno

otvoril v Ljubljani, Gosposke ulice št. 19,

kjer je bila poprej pisarna umrlega gosp. dr. V. Zarnika.

Jos. Cotman,

pleskar, lakirar in napisni slikar, 172 (6)
v Ljubljani, na Bregu št. 6.

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi v lično izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del. posebej se priporoča gg. obrtnikom (rokodalcom) v izvršiti v imenskih in raznih napisov. Delo solidno, trajno in cene nizke.

Osedaj neprekošeno!

W. MAAGER-jevo pristno sčiščeno
Dorševo
salo iz kitovih jeter

1133 od (10-10)

Viljema Maager-ja,
na Dunaji.

Prve medicinske autoritete so preiskale to sredstvo in je priporočajo in zapisujejo zaradi lahke prebavljivosti tudi za otroke. v vseh slučajih, v katerih hoče doseči zdravnik okrepitve vsega organizma, zlasti prsi in pluć, povečanje telesne teže, zboljšanje sokov in čiščenje krvi sploh. — Steklenice po 1 gl. dobé se v tovarniški zalogi: na Dunaju III./3, Heumarkt in v vseh lekarnicah avstro-ogerske države.

Nadalje:

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
kinsko vino

za okrepčavanje pri opešanih silah po prestanih boleznih. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
kinsko železno vino

za zboljšanje krvi. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
pepsin-vino

za pospeševanje prebavljanja. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
pepton-vino

za preživljene telesa brez pomoči želodčne delavnosti. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dr. Karola Mikolasch-a španjsko
rabarbarsko vino

za pospeševanje delovanja črev. — Cena steklenici gl. 1.50.

Dobé se skoro v vseh lekarnah.

Glavno zalogo in glavno razpošiljalnico za avstro-ogersko državo ima:

Viljem Maager na Dunaju,
III./3, Heumarkt 3.

Cenilniki
zastonj
in franko.

Največja zaloga
šivalnih strojev

(1410) **JAN. JAX,** 81-08

LJUBLJANA,

Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se
(1410) dovoljujejo. (30-40)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno
trajno in ceno.

Največji izbor

Skrbno izdelovanje

Najnižje cene

Preobleke, Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

IS 21-3

Hrube milti

5
minut
variti

Kathreiner'ovi tovarny na sladovno kávo

Berlin-Mnichov-Videň

Kathreiner'ova

Kneipp'ova Sladová káva.

Jediná sladová káva s chuti a
vuni pravé zrnkové kávy.

Učestvuje, pose v předních talákových
a hotelech ochranné známky
K dostání ve všech obchodních koloniálních a drogeriích

Proš z navadne kavo, kupujte
Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeluje za Avstro-Ogersko po naročilu p. župnika
Seb. Kneippa edino je tovarna

bratov Ölz v Bregencu
na Boženskem jezercu.

Velečast. gosp. župnik Kneipp se je odločno izrekel zoper bohovo kavo, katero je zdaj v prodajalnicah kupujemo in uživamo. Tista je sad sirupnega drevesa, ne daje telesu nobene moči, razburja le živca, ker je sirupen, ter izvaja se druge jedi na pol prebavljene in želodca. Kneippova kava pa ima **veliko redilno moč**, pomirja živca, in je dosti **boljši kup**. Komur bi se ta kava ne zdelo dovolj okusna, naj jej primene nekoliko

OCHRANNA-ZNAMKA

Ölzove kave,

in ne bo skoraj poznal različka od navadne kave. Pil jo pa potem redilno, zdravo in učno kavo.

Kako se ta kava kuha, do se bere do naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago, ki ga poznaj na temi zavoji so **širvegija in rdeči, brate Ölz varnostne marki poviča, podoba in potpis župnika Kneippa**. Ölzova kava nosi ime in ponvi.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za prekomorsko blago. — V Ljubljani pri: Jegliču & Leskovicu, F. S. Rojniku in M. Wagnerjevi vdovi. — Lahko se pa tudi pri nas naroči, in jo pošljamo v zavojih po 4¹/₂ kil franko s pošto.

Bratje Ölz,

tovarna za Kneippovo sladno kavo

181 v Bregencu. (20-10)

Krojaški mojster, **IVAN ŠERIK** Krojaški mojster.

se Petra cesta št. 38

(tam kromski umarloga Ivana Jonko),

se priporoča št. 2

prečastiti duhovščini in drugim

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

princep lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta je 21 let z največjim uspehom rabljen, od mnogih zdravnikov najbolje prijetni in priporočeni **pravi sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšanje pti, daje snar, do jedi, pospešuje prebavljaje in redilnost, tes, jači in krepi. Zato, ki je v sirupu v lahke si privajajo, oblik je jako koristno za narejanje krvi, raztopuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešuje narejanje kosti. Čena steklenice Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gl. 25 kr., po poš. 30 kr. več za zavojanje. (Fosforični steklenice: 1)**

Svarilo! Svarilo pred je naredbani. E se pojavijo pod enakimi ali podobnimi imeni, a se **venčar po svoji sestavi in svojem učinku popolnoma razlikuje od našega originalnega 21 let obstoječega podfosfornasto-kislega apneno-železnega sirupa.** Zanima se torej vseje izročno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoji oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prozima, ne daje se zapeljati niti z nitjo ome niti s drugimi prevezani, da bi kupili kake ponaredbi!

Čeravno razpošiljalnica za provinco, na Dunaji, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBADNY-ja, Neubat, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga postojde lekarničarji: V Ljubljani: J. Svoboda, frat. Pročič, Utahil ul. Trško-zy, W. Mayr, L. Grebel, dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči, na Reki: J. Grmeiner, G. Prodani, A. Schindler, Ant. Mizzan, lekarničar, F. Prodani, M. Mizzan, drog., v Brezbi: A. Ruppert, na Sovodjen (Gmünd): E. Müller, v Celovcu: W. Thurnwald, F. Birnbacher, J. Kemmer, A. Egger, v Novomestu: A. pl. Sladovica, v S. Vidu: A. Reichel, na Trbižu: A. Siegl, v Trstu: E. Zanetti, A. Sattina, B. Biasoletto, J. Serravallo, F. v. Lutenburg, P. Trendini, M. Ravasini, v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Krampf, v Ornonju: J. Blažek, v Velikoven: J. Jobst, v Wolfsebergu: J. Hutz.

1200

jabolčnih in bruskovih
urevec, 2-3 m vi-
sokih ima na prodaj
po 2 kr. komat jakob
Župan, p. iziake 44-2-1

Vse rabljene
pisane marke

kupuje vedno G. Zochmayer,
Nuremberg (Nürnberg), Gornja
zastota, 20-10

Koverta s firmo

vizitnice in
trgovske račune
priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Robi za na glavo, 21
svilnati in volneni, v najrazličnejših bojah, platno, ketonina,
hlačevina, volneno blago (23)
lepo, močno, dvojne širokosti, meter po 50 kr. in više.

Fr. Petrič,

trgovina z manufakturnim in kramarskim
blagom 21
v Ljubljani, Špitalske ulice 6

priporoča svojo največjo zalogo in najraznovrstnejše izbore
modnega in kramarskega blaga,
sukna za moške in ženske obleke.